

Ks. Piotr Walkiewicz

Radom

KONSEKRACJA W ŚWIECIE

Najczęściej konsekracja kojarzy się nam wyłącznie z życiem za murami klasztoru i nadal trudno przebija się do naszej świadomości, że istnieją osoby świeckie, które równocześnie są osobami konsekrowanymi i że, choć nie ma to wielkiego znaczenia, zwracamy się do nich na co dzień *per* pan/pani, a nie bracie czy siostrze. Czasami może się nawet w kimś rodzić wątpliwość, czy chodzi o taką samą konsekrację czy może raczej o coś, co ją jedynie przypomina. By rozwiązać te wątpliwości, spróbujemy przyjrzeć się konsekracji, jaka ma miejsce w świecie. Odnosi się ona do takich form życia jakimi są dziewictwo konsekrowane oraz instytuty świeckie.

Treść konsekracji

Ramy tej wypowiedzi nie pozwalają, by rozwodzić się zbyt szeroko nad teologiczną naturą konsekracji, choćby nad jej zakorzeniem w sakramencie chrztu świętego czy problemem jej „nowości” w stosunku do konsekracji chrzcielnej. Mamy tu możliwość jedynie zarysować naturę konsekracji, zwracając większą uwagę na jeden z jej wymiarów, tj. oddanie się Bogu, gdyż sposoby tego oddania decydują właśnie o różnicach w formach życia konsekrowanego. Od razu i jednoznacznie należy stwierdzić, że w istocie swej konsekracja w ramach dziewictwa konsekrowanego czy w instytutach świeckich (nieraz chyba błędnie nazywana „konsekracją świecką” – jest tylko jednak konsekracja; ewentualnie jako skrót myślowy) jest identyczna jak konsekracja w instytucie zakonnym.

W pierwszej chwili słowo «konsekracja» – poświęcenie – może sugerować, że inicjatywa pochodzi od człowieka, i że to «ja» się poświęcam. W rzeczywistości jest zupełnie inaczej. Konsekracja wynika przede wszystkim z inicjatywy Bożej; to Bóg

mnie uświęca w głębi mego bytu, czyniąc uczestnikiem swojej świętości. Inicjatorem i sprawcą konsekracji jest więc Bóg, a nie człowiek¹.

Konsekracja z Boga bierze początek, ale też do Boga prowadzi. Jest ona nie tylko działaniem Boga, ale obejmuje również działanie człowieka stanowiące jego odpowiedź, tzn. oddanie się człowiekowi Bogu. Istotą tej odpowiedzi ze strony człowieka, czyli istotą życia konsekrowanego, jest nakierowanie całej swej egzystencji na Boga; Bóg staje się dla osoby konsekrowanej jedyną miłością i jedynym celem życia, tak w wymiarze doczesnym, jak i wiecznym. Ma to zastosowanie do wszystkich osób konsekrowanych, zarówno zakonnych, jak i świeckich. Różnica ujawni się dopiero w sposobie wyrazu i realizacji tej miłości.

Dla osób konsekrowanych Bóg Ojciec jest ostatecznym celem ich życia i działania, gdyż życie konsekrowane jest całkowitym i wyłącznym oddaniem się Bogu². Wzorem dla nich jest zawsze Chrystus, który był konsekrowany Ojcu i poświęcony ludziom. Stąd to oddanie się winno mieć charakter chrystyczny, tzn. tak wewnętrznie jak zewnętrznie winno być przyjęciem sposobu, w jaki Chrystus przeżywał swoje oddanie Ojcu. Ogólnie oznacza to bycie autentycznym uczniem i naśladowcą Chrystusa³. Chodzi tu „o oddanie się, którego Bóg pragnie, a na które człowiek wierzący się godzi, i właśnie dlatego, że chce całkowicie i wyłącznie należeć do Boga”, obiera zobowiązanie i praktykę czystości⁴. Taka konsekracja ma charakter pełny, stały, niepodzielny i całkowity, choć jest różna od konsekracji zakonnej (por. PF 9). Wyraża się ona przede wszystkim w oddaniu siebie i umiłowaniu Boga niepodzielnym sercem.

Konsekracja to również poddanie się kierownictwu Ducha Świętego. On staje się Mistrzem na drodze życia duchowego rozwijającego się w warunkach świeckich.

¹ *Konsekracja i świeckość*, [w:] *Dla Boga i świata. Świeccy konsekrowani*, red. L. Rutowska, I. Czarcieńska, Kielce 1993, s. 84; por. E. Gambari, *Życie zakonne po Soborze Watykańskim II*, Kraków 1998, s. 107-108.

² W literaturze wielokrotnie pojawia się problem pojęcia konsekracji, niejednokrotnie zamiennie stosowanego z profesją rad ewangelicznych czy oddaniem się Bogu. W niniejszym studium będzie ono używane raczej na oznaczenie działania Boga w stosunku do osoby, która przez profesję rad ewangelicznych odpowiada na powołanie do oddania się Bogu. Obejmować więc ono będzie zarówno działanie Boskie jak i ludzkie. – Por. T. Paszkowska, *Konsekracja*, [w:] *Leksykon duchowości katolickiej*, red. M. Chmielewski, Lublin-Kraków 2002, s. 428-432.

³ Por. J. Beyer, *Konsekracja życia w instytucjach świeckich*, [w:] *Dla Boga i świata*, s. 71-72.

⁴ E. Gambari, *Życie zakonne po Soborze Watykańskim II*, s. 98; por. M. Chmielewski, *Duchowość życia konsekrowanego*, [w:] *Teologia duchowości katolickiej*, Lublin 1993, s. 230-231.

Konsekracja, dokonująca się w Kościele i dzięki Kościołowi, jeszcze bardziej pogłębia więź z nim. Osoba konsekrowana miłuje Kościół, utożsamia się z nim zarówno w wymiarze uniwersalnym, jak i lokalnym. Wyraża się to zwłaszcza w jedności z Pasterzami Kościoła, wierności jego Magisterium oraz zaangażowaniem w życie konkretnych wspólnot Kościoła lokalnego. Dziewice konsekrowane jako osoby konsekrowane są szczególnym sposobem obecności Kościoła w świecie, jako świecy zaś uobecniają doczesne wartości w rzeczywistości Kościoła. O tym związku dziewczek konsekrowanych z Kościołem mówił bardzo jasno Jan Paweł II: „otrzymałyście od Kościoła dar konsekracji. Jesteście przeznaczone do służby Kościołowi. Powinnyście zawsze czuć się silnie związane z Kościołem. Zgodnie z nauczaniem Ojców, otrzymując od Pana "konsekrację dziewictwa", dziewica staje się widzialnym znakiem dziewiczości Kościoła, narzędziem jego owocności i świadkiem jego wierności Chrystusowi. Dziewice są także przypomnieniem o ukierunkowaniu Kościoła ku dobrom przyszłym i napomnieniem, by ożywiać to eschatologiczne napięcie. Jest także zadaniem dziewczek stać się aktywnymi rękami szlachetności lokalnego Kościoła, jego głosem modlitwy, wyrazem jego miłosierdzia, pomocą dla jego ubogich, pocieszeniem dla jego cierpiących synów i córek, i wsparciem dla sierot i wdów. Możemy powiedzieć, że w czasach Ojców *pietas* i *caritas* Kościoła wyrażała się w dużym stopniu poprzez serca i ręce konsekrowanych dziewczek”⁵.

Konsekracja, jako głębokie osobowe ukierunkowanie własnego życia i osoby na Boga, nie oddziela w sposób konieczny od życia świeckiego ani działalności świeckiej, lecz kieruje tym życiem i działaniem według Bożych zamiarów. Świeckie osoby konsekrowane oddają się całkowicie Bogu w konsekracji życia, która jest równocześnie aktem, jak i jego realizacją przez wierność przyjętym zobowiązaniom w codziennym życiu w świecie. Jest to konsekracja prawdziwa i autentyczna w duchu radykalizmu ewangelicznego, choć bez pełni „zewnątrznych znaków”, które są wyrazem konsekracji zakonnej.

Całkowite oddanie osoby konsekrowanej Bogu wypływa z faktu umiłowania Boga nade wszystko i ponad wszystko (por. LG 44). Ta miłość sprawia, że osoba konsekrowana żyje i pracuje wyłącznie dla Niego (choć oczywiście nie oznacza to, że nie

⁵ Jan Paweł II, *Niech Chrystus będzie waszą całkowitą i wyłączną miłością*, www.konsekrowane.org

istnieje wtedy dla tego człowieka i nie interesuje go nic poza Bogiem). Pełnia komunii z Bogiem stanowi istotę życia konsekrowanego. Osoba konsekrowana przez oddanie się Bogu stawia Boga na pierwszym miejscu w swoim życiu w taki sposób, by On realnie kształtował jego codzienność, był kryterium dla jej wyborów i działania. To oddanie wymaga od niej pełnej dyspozycji wobec Boga oraz całkowitego oderwania się od wszystkiego, by szukać jedynie spraw Boga i tego, co służy Jego chwale i dobru Królestwa Bożego. Dla świeckiej osoby konsekrowanej Bóg staje się jedynym i największym Bogactwem, jedynym Towarzyszem życia i absolutnym Panem oraz Tym, w którym miłuje wszelkie inne stworzenie.

Całkowity dar ze siebie samego jest przyłgnięciem do Boga, przyłgnięciem całej osoby, z jego duchowością, cielesnością, uczuciami, zmysłowością, doświadczeniem, całą jego historią i odniesieniami do innych ludzi i spraw. Obejmuje całą osobę ze wszystkimi jej zainteresowaniami, relacjami, we wszystkich sytuacjach i wyborach obecnych i przyszłych. To dar, który oddaje do dyspozycji Bogu i światu całe istnienie i działanie człowieka. Wszystko inne w tym wymiarze, jakkolwiek byłoby ważne i konieczne, staje się drugorzędne.

Całkowitość daru zawiera w sobie również nieograniczoność czasową. Człowiek przynależy do Boga w każdej chwili swego życia: niezależnie od sytuacji, konsekwencji czy okoliczności, przynależy do Boga zawsze. W takim oddaniu się Bóg nie tylko umieszczany jest na pierwszym miejscu w życiu osoby konsekrowanej, ale staje się racją jego istnienia. Od tej chwili jego relacja z Bogiem całkowicie i w każdej chwili określa jego relacje ze światem i z innymi ludźmi.

Celem takiego oddania się Bogu jest zawsze chwała Boga i służba Jego Królestwu, zarówno pośród rzeczywistości doczesnej, jak i w perspektywie wieczności. Jest to akt największego uwielbienia Boga, jaki może wykonać człowiek oddając hołd swemu Stwórcy. Od tej chwili już nie tylko on sam i całe jego życie należą do Boga, ale wszystko, co czyni jest Jemu ofiarowane i – o ile jest dobrem – jest oddawaniem chwały Bogu i służbą w szerzeniu Jego Królestwa.

Oddanie się Bogu w świecie

To, co zostało do tej pory powiedziane w odniesieniu do komunii z Bogiem, jest wspólne dla ogólnie rozumianego życia konsekrowanego, niezależnie od jego formy. Nie widać tu więc właściwie różnicy między oddaniem się Bogu w instytucie zakonnym, instytucie świeckim czy w ramach dziewictwa konsekrowanego. Różnica ujawnia się dopiero, kiedy uwzględnimy sposób realizowania tej komunii z Bogiem, a konkretnie kwestię oderwania się od świata i od wartości związanych z rzeczywistością doczesną, które uważa się za jedną z cech właściwych życiu konsekrowanemu⁶. Konsekracja i całkowite oddanie się Bogu nie oznacza wcale, jak sądzono do niedawna, konieczności oddzielenia czy oderwania od świata (*fuga mundi*). Nie chodzi tu oczywiście o „świat” w znaczeniu źródła grzechu, ale ogólnie rzeczywistość stworzoną przez Boga i środowisko życia człowieka. Właściwością świeckich i dziewic konsekrowanych jest to, że realizują oni swoje całkowite przyłgnięcie do Boga w świecie i poprzez świat, w zwyczajnych warunkach życia: przez pracę, naukę, relacje wzajemne, codzienne ludzkie problemy itp. Ich miłość do Boga wyraża się właśnie w szarej codzienności przez te zwyczajne warunki życia dzielone z innymi świeckimi chrześcijanami. Ich miłość Boga idzie bardziej poprzez miłość świata. Dla nich konsekracja nie oznacza swoistego „wyjęcia” ze świata (oddzielenia od świata; sakralizacji), lecz raczej przez pozostawanie w strukturach świata, by wspierać porządkowanie ich zgodnie z odwiecznymi planami Boga i przez swoje działanie oddawać świat na nowo Bogu, a równocześnie wprowadzać Boga w struktury świata. Chodzi więc o uświęcenie świata niejako od wewnątrz (od środka)⁷.

Świadectwo osób konsekrowanych w świecie jest niejako podwójne: z jednej strony, podobnie jak zakonnicy, rezygnują z pewnych dóbr doczesnych, co wskazuje na absolutne pierwszeństwo Boga i ogłasza konieczność odnoszenia (poddania) rzeczywistości ziemskiej do Boga. Z drugiej strony wykorzystują w sposób pozytywny i twórczy ewangeliczną wolność, która płynie z rezygnacji z tych dóbr, starają się prak-

⁶ Por. J. Rovira, *Consacrazione*, [w:] *Dizionario di mistica*, red. L. Borriello, E. Caruana, M. R. Del Genio, N. Suffi, Città del Vaticano 1998, s. 331-334; B. Cole, P. Conner, *Pełnia chrześcijaństwa*, s. 27-28. Jest to pogląd, od którego coraz bardziej się jednak odchodzi. Obecnie częściej akcentuje się element pozytywny w konsekracji, mianowicie pełną komuniją z Ojcem. – Por. M. H. Alessandri, *Radicalità del nostro impegno nel seguire i consigli evangelici*, „Dialogo” 11(1983) nr 59, s. 100-102.

⁷ B. Gazapo, *Aspetti della secolarità consacrata*, „Dialogo” 26(1998) nr 117.

tycznie wprowadzić w życie to poddanie, porządkując według zamysłu Bożego ten odcinek świata, który został im powierzony stosownie do ich profesji. Jest to więc próba konsekrowania świata i przepojenia go duchem Ewangelii niejako „od środka”⁸.

Konsekwencje konsekracji w świecie (świeckość a konsekracja)

Konsekracja i ślub dziewictwa w przypadku dziewic (osób) konsekrowanych nie powoduje różnic co do natury, stanu czy godności między osobami konsekrowanymi (świeckimi) a „zwykłymi” świeckimi. Nie stają się oni lepszymi ani bardziej świętymi przez fakt konsekracji. Konsekracja nie oznacza w żaden sposób oddzielenia od stanu świeckiego czy jego jakiegokolwiek modyfikacji. Konsekracja w świecie jest wręcz wyrażeniem w Kościele woli zaangażowania tych świeckich, którzy pragną być w świecie i w służbie świata i którzy odpowiednio do własnych darów i zdolności zobowiązują się do tego wobec Boga, Kościoła i ludzi. Można pokusić się nawet o stwierdzenie, że konsekracja czyni to zobowiązanie bardziej rygorystycznym i trwałym⁹.

Konsekracja osób świeckich jest narzędziem dającym większą skuteczność ich obecności w świecie i w Kościele i jest gwarancją wsparcia wobec pokus ciągle zagrażających ze strony laicyzmu i sekularyzmu. Dzięki niej są oni też zaczynem autentycznego wzrostu laikatu. Dobrze rozumiana i przeżywana konsekracja będzie najlepszą gwarancją, że rozwiną one swoją specyficzną misję manifestowania dobra zawartego w rzeczach stworzonych przez Boga, ukierunkowując je i używając zgodnie z celem, dla którego były stworzone. Wskazuje się też, że będzie ona optymalizować ich zdolności i niejako uwalniać od przeszkód egoizmu i niekontrolowanych emocji¹⁰.

Konsekwencją takiej konsekracji jest także większe i bardziej znaczące oraz skuteczne zaangażowanie w świecie, szczególnie zaangażowanie apostołskie.

Ewangelizacja jest istotnym elementem konsekracji w świecie. Poprzez całkowite oddanie się Bogu świeckie osoby konsekrowane stają się bardziej wolnymi dla potrzeb ewangelizacji, w znaczeniu większej możliwości dysponowania swoim cza-

⁸ Por. M. H. Alessandri, *Radicalità del nostro impegno nel seguire i consigli evangelici*, s. 104-105.

⁹ Por. A. Oberti, *Spiritualità degli Istituti secolari*, „Vita consacrata” 10(1974), s. 621.

¹⁰ Por. M. Zárate, *Secolarità e secolarismo*, „Dialogo” 4(1976) nr 22/23, s. 10-12.

sem i swoimi siłami. Wolni od związków ludzkich są bardziej wolne, co do rodzaju i miejsca pracy. Dyspozycyjność w dążeniu za Chrystusem czyni je bardziej otwartymi na działanie łaski, ale również sprawia, że są w stanie być dla świata jej nośnikami i narzędziami. Ich świeckie apostołstwo jest zawsze apostołatem osoby konsekrowanej – chrześcijanina, który bardziej wewnętrznie poświęcił się służbie Bogu i który złączył się w szczególny sposób z Kościołem i jego tajemnicą, a które uobecnia w świecie oraz bardziej niż inni świeccy podejmuje się realizacji jego misji w zwyczajnych warunkach życia.

Konsekracja to inaczej mówiąc także głębsze zobowiązanie się do dążenia do doskonałości. Choć dotyczy ono wszystkich, to jednak ma zastosowanie przede wszystkim w odniesieniu do osób konsekrowanych, które mają dawać świadectwo i przykład tej świętości (por. LG 39; VC 35)¹¹. „Dążyć do świętości – to synteza programu każdego życia konsekrowanego” (VC 93). Właściwością świeckich osób konsekrowanych jest, że swoje dążenie do świętości realizują w sposób wspólny wszystkim świeckim, tzn. „nie oddzielając się od świata, ale tkwiąc w skomplikowanej rzeczywistości pracy, kultury, zawodów i różnego rodzaju służby społecznej”¹². Dotyczy to zarówno miejsca, jak i sposobu wypełniania tego powołania: realizują je nie tylko w świecie, ale i poprzez świat, tzn. przy pomocy środków tego świata. Wymaga to zdolności odnajdywania – zarówno w małych, jak i wielkich wydarzeniach świata – obecności Chrystusa Zbawiciela, który idzie zawsze obok człowieka. Wymaga to także stałej uwagi na zbawcze znaczenie codziennych wydarzeń, ażeby można je było interpretować w świetle wiary i zasad chrześcijańskich¹³. Światu niczego tak bardzo dziś nie potrzeba, jak świętości. Ona stanowi konieczną zaporę i odpowiedź na współczesny sekularyzm (por. ChL 4). Również Kościół potrzebuje takiej świętości dla realizacji swej uświęcającej misji i głoszenia Ewangelii pośród świata. Stąd wymóg nowej gorliwości.

¹¹ Por. G. Thils, *Powszechnie powołanie do świętości*, [w:] *Duchowość chrześcijańska* (kolekcja „Communio”, t. 10), Poznań 1995, s. 208-212; M. Chmielewski, *Życie konsekrowane awangardą duchowości chrześcijańskiej w Trzecim Tysiącleciu*, ŻK 2001 nr 1, s. 26-27.

¹² Por. W. Sylvester, *Alcune riflessioni sulla spiritualità laica*, „Dialogo” 14(1986) nr 71, s. 89-91.

¹³ S. Urbański, *Mistyka życia konsekrowanego*, [w:] *Vita consecrata. Adhortacja. Tekst i komentarze*, s. 369-371.

Ślub czystości (dziewictwa) wyrazem konsekracji

W liście apostołskim *Mulieris dignitatem*, mówiąc o "ewangelicznym ideale dziewictwa" Jan Paweł II przypomniał, że "w (konsekrowanym) dziewictwie wyraża się... radykalizm Ewangelii, który polega na pozostawieniu wszystkiego i naśladowaniu Chrystusa" (nr 20). Z kolei w jednym z dokumentów Kościoła o osobach konsekrowanych z instytutów świeckich czytamy: „Miłość, która jest centralną tajemnicą, stawia czystość na specjalnym miejscu w porządku wymieniania trzech rad, ponieważ w naszym świecie jest ona najbardziej przejrzystym znakiem poświęcenia Bogu całej ludzkiej istoty”¹⁴. Właśnie doskonała czystość w celibacie jest tym elementem zasadniczym i konstytutywnym rzeczywistej konsekracji Bogu. Gdy ubóstwo i posłuszeństwo mogą mieć swoje różne zabarwienia, czystość doskonała stanowi bezwarunkowy element przynależności do Boga i ona stanowi element konstytutywny konsekracji¹⁵.

Sposób odpowiedzi na otrzymany dar ze strony dziewic konsekrowanych nie odbiega od sposobu odpowiedzi innych osób konsekrowanych. Istota zobowiązania jest ta sama. Inne są jedynie warunki jego realizacji. Pierwszą motywacją dla nich do pójścia tą drogą nie jest odrzucenie czegokolwiek, lecz zawsze oblubieńcza miłość Chrystusa. Czują się one wybrane i ukochane przez Niego bezinteresowną miłością i Jemu w sposób niepodzielny oddają siebie i całe swe życie. Właśnie w takim całkowitym oddaniu się Bogu czystość osoby konsekrowanej, jako znak tego oddania, posiada swoją rację bytu. Bóg wypełnia wtedy całe życie osoby konsekrowanej: każdą chwilę, każde uczucie, każde pragnienie. Stąd znakiem wzrostu w tej cnotce jest nic innego jak wzrastanie w przyjaźni z Chrystusem oraz wewnętrzna integracja osoby¹⁶.

¹⁴ Komisja dla Instytutów Świeckich, *Refleksje teologiczne na temat instytutów świeckich* (1976), [w:] *Z Chrystusem w świecie*, s. 83.

¹⁵ KZIŚ, *Małżonkowie a instytuty świeckie*, [w:] *Z Chrystusem w świecie*, s. 99.

¹⁶ Praktyka doskonałej czystości w celibacie jest przede wszystkim naśladowaniem Jezusa, który życiem dał przykład swoim uczniom. Dla Chrystusa celibat był konsekwencją definitywnego wyboru, którego dokonał, wyboru Ojca jako pierwszej i jedynej miłości swego życia. Kocha On Ojca i jest przez Niego kochany (por. J 14, 31; Mt 3, 17), podkreśla jedność między Nimi (por. J 14, 10). Ta miłość popycha Go do szukania chwil bliższego kontaktu z Ojcem na modlitwie (por. Łk 4, 42; 6, 12). J. W. Gogola wskazuje też na oblubieńczy charakter celibatu Chrystusa wypływający z Jego mistycznego związku z Kościołem (por. 2 Kor 11, 2)¹⁶. Przez celibat, który wybrał, wskazywał również nowy sposób kochania innych i przybliżał rzeczywistość, która dopiero będzie miała miejsce w wieczności i w której miłość będzie wolna od ograniczeń czasu. Chrystus kocha wszystkich bez różnicy, Jego miłość ma charakter uniwersalny. Ale ta miłość umie być też indywidualna. Wielokrotnie wspomina się o Jego przyjaźni z konkretnymi osobami, np. Janem, Marią, Martą i Łazarzem (por. J. 13, 23; J 11, 5). Cechuje Go wielka delikatność w tych relacjach. Zawsze jest wrażliwy na potrzeby i cierpienia otaczających go ludzi, nie pozostaje na nie obojętny (por. np. Mt 9, 26). Idąc za zachętą swego Boskiego Mistrza, który nie tylko daje przy-

Niejako konsekwencją oblubieńczej więzi z Chrystusem przez świadome i dobrowolne pozostawanie w dziewictwie (celibacie), podobnie jak innych osób konsekrowanych, jest antycypowanie eschatycznej rzeczywistości, o której Chrystus nauczył, że tam „nie będą się ani żenić, ani za mąż wychodzić, lecz będą jak aniołowie Boży w niebie” (Mt 22, 30). W ten sposób osoby konsekrowane są świadkami nadprzyrodzonej rzeczywistości i świata, który ma dopiero nadejść, ale w którym one przez wiarę i miłość już uczestniczą oraz stanowią zapowiedź przyszłego zmartwychwstania i chwały Królestwa Niebieskiego (por. LG 44).

Wskazując na różne aspekty ślubu dziewictwa należy mocno zaakcentować kwestię miłości. Dziewictwo jest odarte ze znaczenia, jeśli nie jest rozumiane i przeżywane do głębi właśnie jako wyraz miłości, gdyż Bóg jest Miłością (por. 1 J 4, 8). Miłość jest kultem wewnętrznym oddawanym w Duchu i prawdzie jako dar składany Ojcu i ludziom w Chrystusie. Ona jest czynnikiem integrującym całe życie osoby konsekrowanej, szczególnie jego cnoty, oraz źródłem mocy i zapału. „Miłość nie dzieli, ale łączy. Dlatego pozwala ona na całkowitą i autentyczną, a równocześnie w pełni świecką konsekrację nie wymagającą zmiany zewnętrznych warunków życia, nie wymagającą żadnego rytuału ani reguły, która odrywałaby od środowiska. Tym lepiej włącza ona w środowisko życia i pracy, że obejmuje całe życie – z wyjątkiem grzechu, aby uświęcić je w Chrystusie, ofiarować Ojcu w Eucharystii i zespolić w jednym akcie ofiarę ludzi i ofiarę świata”¹⁷. Do Chrystusa więc można dotrzeć nie tylko bezpośrednio, ale również przez drugą osobę, którą obdarza się miłością, zgodnie z nauczaniem św. Jana: „Kto nie miłuje brata swego, którego widzi, nie może miłować Boga, którego nie widzi” (1 J 4, 20; por. RD 15). Miłość jest tym, co wszystkie elementy życia konsekrowanego przenika i zespała jako prawdziwa więź doskonałości¹⁸. Byłoby więc absurdem konsekrować ograniczając, zamiast rozwijać zdolność miłowania. Czystość musi być przeżywana nie jako ograniczenie serca, lecz uwolnienie w miłości¹⁹.

kład, ale obiecuje szczególną nagrodę tym, którzy z miłości do Królestwa Bożego zdecydują się na życie w celibacie (por. Łk 18, 28-30), osoby konsekrowane przyjmują dar czystości konsekrowanej i podejmują się zobowiązań z niego wypływających.

¹⁷ J. Beyer, *Konsekracja życia*, s. 77.

¹⁸ Por. J. Zdrzałek, *Trójca Święta źródłem życia zakonnego*, Kraków 2002, s. 94-97.

¹⁹ Por. M. Poma, *La spiritualità e la missione dei laici nell'esperienza degli istituti secolari*, Milano 1987, s. 31.

W tej perspektywie życie w celibacie nie tylko nie deprecjonuje życia małżeńskiego, ale je dopełnia w społeczności chrześcijańskiej. Jedno i drugie stanowią obraz miłości przeżywanej na różne sposoby (por. FC 16). „Nie mniej niż kobieta wstępująca na drogę małżeństwa dziewica konsekrowana jest zdolna przeżywać i wyrażać oblubieńczą miłość. "W podobnej miłości" staje się ona w Kościele darem dla Boga, dla Chrystusa Odkupiciela, i dla wszystkich braci i siostr"²⁰. Miłość zawsze szuka i pragnie dobra drugiej osoby. W przypadku małżeństwa jest to zawsze współmałżonek i dzieci, poprzez nich otwiera się na innych, w celibacie zaś jest to miłość, która koncentruje się na drugim, ktokolwiek by to był. Przede wszystkim jednak skupia się na najmniejszych, tzn. poniżanych, biednych, spychanych na margines, potrzebujących, cierpiących z powodu zachłanności innych itp. W swoim położeniu i smutku oni właśnie mają pierwszeństwo do miłości Boga i ludzkiej miłości ze strony osób konsekrowanych.

Konsekrowana czystość nie ma wartości we współczesnym społeczeństwie o ile nie zachowuje swego pierwotnego sensu, tzn. zobowiązania do wiernego naśladowania Chrystusa i bezinteresownej służby bliźniemu. Szczególnie właśnie czystość ma uzdalniać osobę konsekrowaną do miłowania wszystkich bez dyskryminacji i w poszanowaniu każdego człowieka, który jest obrazem i podobieństwem samego Boga. Czystość konsekrowana pozwala osobie konsekrowanej „stawać się bratem powszechnym, to znaczy przyjacielem wszystkich ludzi, o każdej porze, przy wszystkich okazjach i we wszystkich sytuacjach. [...] Wie ona, że powinna koniecznie szukać ustawicznie Chrystusa i wzorować się na tym, który nie miał swego domu, który jadał ze wszystkimi i był przyjacielem wszystkich, nie wiążąc się z nikim w sposób szczególny"²¹. W ten sposób czystość dowodzi światu, że można kochać bezinteresownie i ofiarnie, czerpiąc z Bożego Serca, że można radośnie oddać się wszystkim bez wiązania się z kimkolwiek, troszcząc się w szczególny sposób o najbardziej opuszczonych. Drugi człowiek ma być zawsze dla osoby konsekrowanej niejako ucieleśnieniem Boga, tzn. w nim ma dostrzegać Boga, któremu służy całym swym życiem. Człowiek

²⁰ Jan Paweł II, Niech Chrystus będzie waszą całkowitą i wyłączną miłością, www.konsekrowane.org

²¹ *Refleksje teologiczne*, s. 83-84; por. M. Zárate, *Secolarità e secolarismo*, „Dialogo” 4(1976) nr 22/23, s. 9-12.

może być w komunii z Bogiem tylko, jeśli jest w komunii z innymi. Relacja człowieka z Bogiem nie jest bowiem relacją jakiegoś indywiduum, lecz kogoś, kto pozostaje w relacji z innymi.

Konsekrowany wyrzeka się miłości małżeńskiej, ale nie zamyka się na życie. On czuje się posłany do świata, w którym Chrystus stał się człowiekiem, aby świat miał życie bardziej prawdziwe i pełniejsze, i miał je «w obfitości»²². Na tym polega płodność konsekrowanego dziewictwa. Niekiedy mówi się tu o duchowym macierzyństwie lub ojcostwie osób konsekrowanych. Jest ono wynikiem odnajdywania Jedyne Oblubieńcem w każdym człowieku. „Miłość oblubieńcza zawiera w sobie szczególną gotowość przeniesienia jej na wszystkich, którzy znajdują się w kręgu jej działania. [...] W dziewictwie ta gotowość jest otwarta na wszystkich ludzi, których ogarnia miłość Chrystusa-Oblubieńca” (MD 21). Jest to płodność, która nie zawsze jest wymierzona w widzialnym zakresie, a którą mierzy się miłością Chrystusa²³.

Praktykowanie tak rozumianej czystości konsekrowanej wymaga od świeckich osób konsekrowanych konkretnych postaw i właściwej sobie ascezy. Konsekracja zakłada szacunek dla ciała i dla ludzkiej seksualności. Skoro Chrystus przyjął ludzkie ciało stając się człowiekiem, nie może więc być mowy o jakiegokolwiek pogardzie dla ciała i wszystkich jego wymiarów, także wymiaru seksualnego. One jako czynniki konstytutywne ludzkiego bytu mają również swój udział w jego powołaniu, którym jest miłość i komunია. Dlatego domagają się akceptacji²⁴.

Trzeba zauważyć, że realizacji zobowiązania do czystości w celibacie nie ułatwia osobie konsekrowanej kontekst, w którym przychodzi jej ją przeżywać. Czystość jest coraz mniej rozumiana i akceptowana, a nieraz wyśmiewana. Dlatego będzie ona niekiedy wymagała pokory, odwagi i życia wbrew własnemu środowisku, a tym bardziej panującym zwyczajom i modzie. Najważniejsze dla osoby konsekrowanej jest cierpliwe wcielanie w życie miłości wiernej, bezinteresownej, życzliwej i ofiarnej. Bardzo ważne jest, by towarzyszyła temu radość, sympatia, otwarcie, optymizm, pro-

²² G. Sommaruga, *Powołanie świeckie a rady ewangeliczne*, Kraków 1992, s. 24-25.

²³ Por. J. W. Gogola, *Rady ewangeliczne. Teologia, praktyka, formacja*, Kraków 1999, s. 56-59; S. Nowosad, *Cnota czystości we współczesnym nauczaniu Kościoła*, [w:] *Kościół – na upadek i ma powstanie wielu* (seria „Homo meditans”, t. 17), red. J. Misiurek, A. J. Nowak, W. Słomka, Lublin 1996, s. 183-186.

²⁴ Por. A. J. Nowak, *Osoba konsekrowana*, cz. 3: *Ślub czystości*, Lublin 1999, s. 107-111.

stota wolna od zamykania się w sobie i zawiłości, dynamizm, powściągliwość, roztropność, a jego celibat jawił się zawsze jako dobrowolny wybór. Osoba, która jest szczęśliwa i realizuje się w celibacie, prowokuje zawsze pytanie o przyczynę tego stanu. Jeśli środowisko nawet nie bardzo rozumie i nie do końca akceptuje to zjawisko, to jednak szanuje wartości drugiego, o ile są one przeżywane w sposób autentyczny. W ten sposób celibat konsekrowany może przywrócić wartość temu, co w oczach współczesnych tę wartość już utraciło. Papież Paweł VI uczy: „W świecie skupionym na samym sobie, podlegającym w sposób nieuporządkowany instynktom, czystość skierowana ku rzeczywistości nadprzyrodzonej ukazuje się jako żywy przykład panowania nad sobą i prymatu ducha”²⁵.

Ogromną pomocą i niezbędnym elementem właściwego przeżywania czystości (dziewictwa) będzie modlitwa i asceza. Postawę osoby konsekrowanej winna zawsze cechować czujność oraz ład i czystość serca. Ma ona zawsze kontrastować z rozpowszechnionym dziś we wszystkich dziedzinach permissywizmem. Postawa ascezy zakłada nade wszystko w konkretnych spotkaniach i relacjach z innymi stan ustawicznej modlitwy, wewnętrznego zjednoczenia z Bogiem oraz konieczność skoncentrowania swego życia na Chrystusie, od którego wszystko pochodzi i do którego wszystko zmierza²⁶.

Podsumowując należy chyba tylko stwierdzić, że przeżywający konsekrację w świecie są w pełnym znaczeniu osobami konsekrowanymi. Ich konsekracja jest więc całkowita, stała, zakorzeniona w konsekracji chrzcielnej, nowa i oryginalna, a ich życie całkowitym zwróceniem się ku Chrystusowi i naśladowaniem Go na drodze radykalizmu ewangelicznego wyrażonego w poświęconej Mu czystości. Swoją konsekrację realizują jednak przez pozostawanie i zaangażowanie w zwyczajnych warunkach życia w świecie i przy pomocy środków świata. Wspólne z innymi osobami konsekrowanymi jest również ukierunkowanie ich życia na apostołstwo. Trzeba też podkreślić, że nie ma żadnej sprzeczności czy przeciwieństwa pomiędzy równoczesną przynależnością do stanu świeckiego i stanu życia konsekrowanego.

²⁵ Por. G. Lachance, *Consacrazione a Dio e consigli evangelici*, „Dialogo” 4(1976) nr 19, s. 11.

²⁶ Por. J. Zbiciak, *Asceza w świeckim życiu poświęconym Bogu*, [w:] *Dla Boga i świata*, s. 125-133.